

Taloudellinen vastuu – kauppa taloudellisen hyvinvoinnin ja kestävän talouden rakentajana

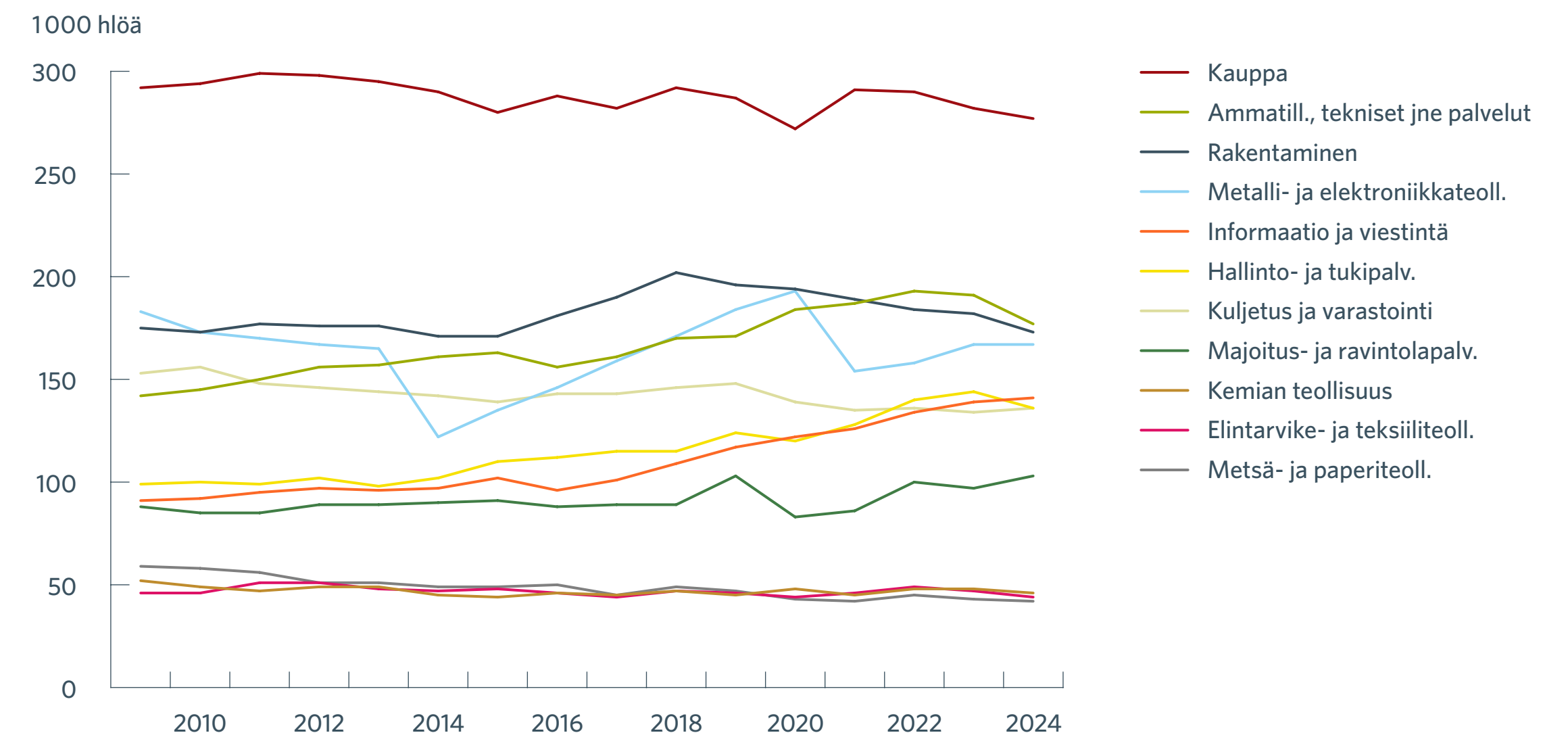
Työn, toimeentulon ja hyvinvoinnin luominen. Suomen kilpailukyvyyn ja elinvoimaisuuden varmistaminen. Indikaattoreina: työlliset, investoinnit, arvonnäkövaikutus ja verokertymä.

Kauppa on Suomen suurin toimiala työllisten määrällä mitattuna. Ala työllistää noin 277 000 henkilöä. Kauppa on elinkeinoelämän suurin toimiala myös bruttokansantuotteella mitattuna. Se muodostaa noin 10 prosenttia Suomen BKT:stä. Yhteiskunnan kannalta ei siis ole samantekevää, miten kaupalla menee, sillä

kauppa luo varallisuutta, hyvinvointia ja menestystä Suomeen.

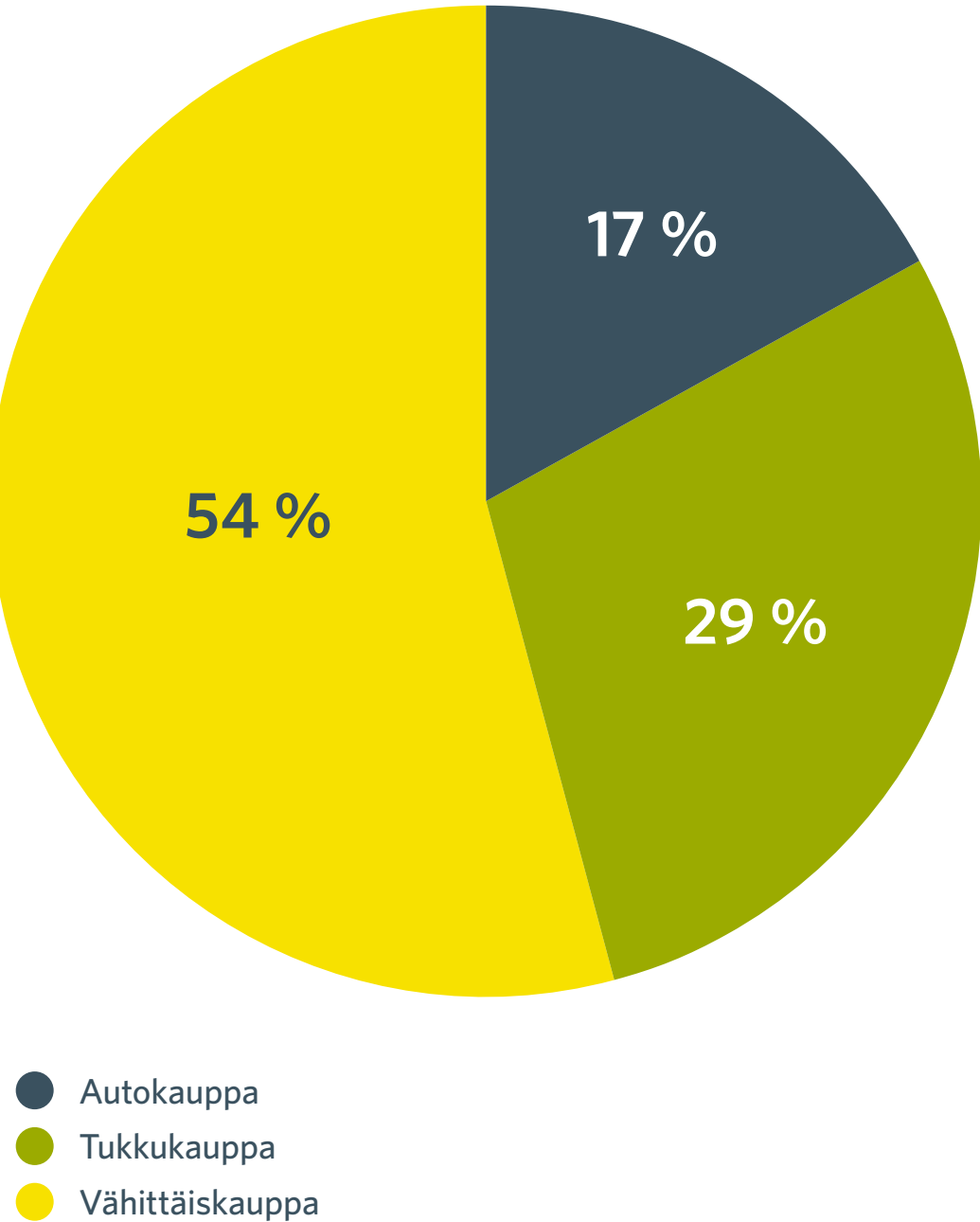
Teollisen yhteiskunnan muuttuessa palveluyhteiskunnaksi kaupan merkitys kasvaa jatkuvasti. Kaupalla on suomalaisessa elinkeinoelämän murroksessa merkittävä asema.

Kauppa on elinkeinoelämän suurin työllistäjä

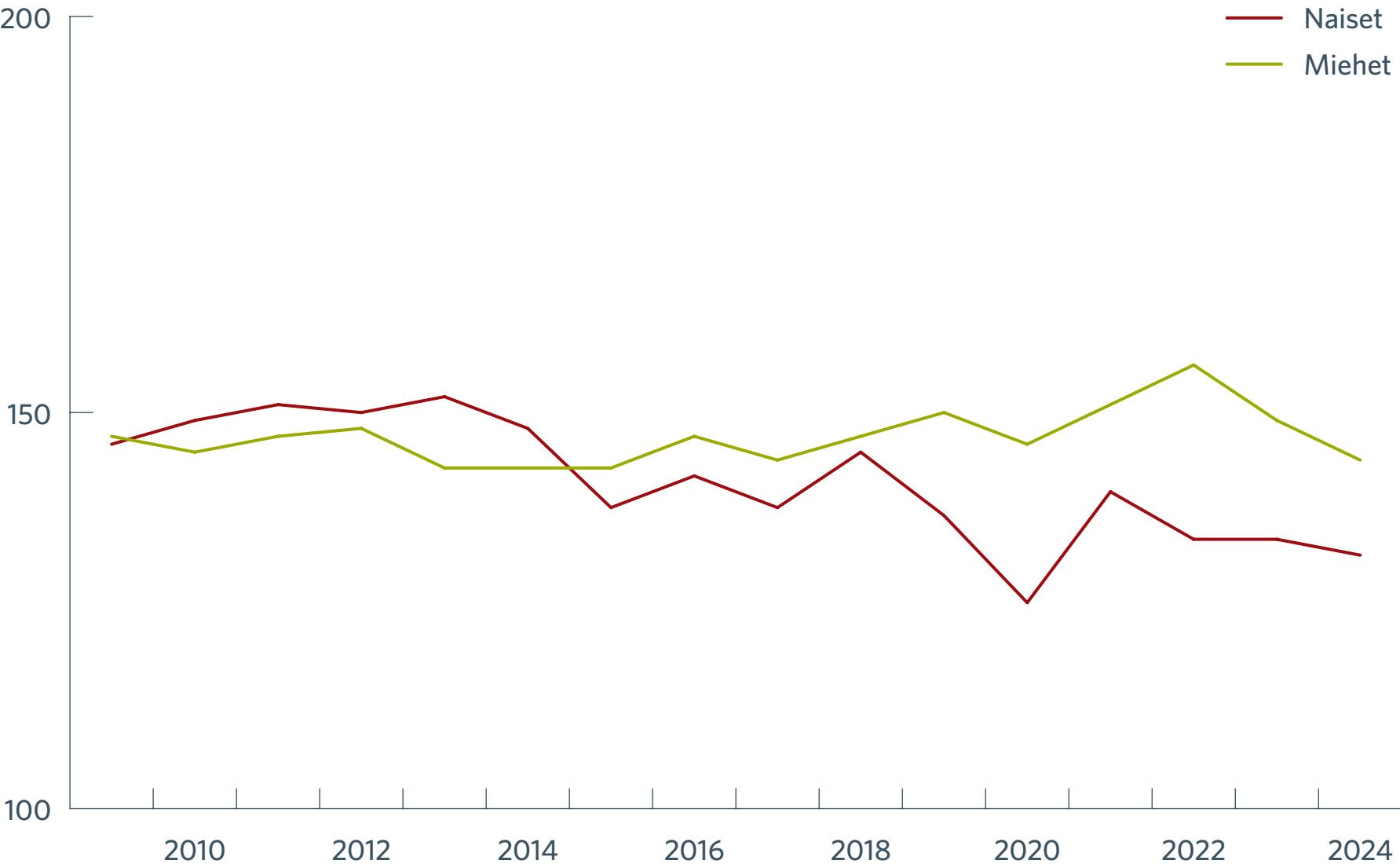
Kuva: Elinkeinoelämän työlliset, Työvoimatutkimus, Tilastokeskus 2024.

Kaupan työlliset 2024

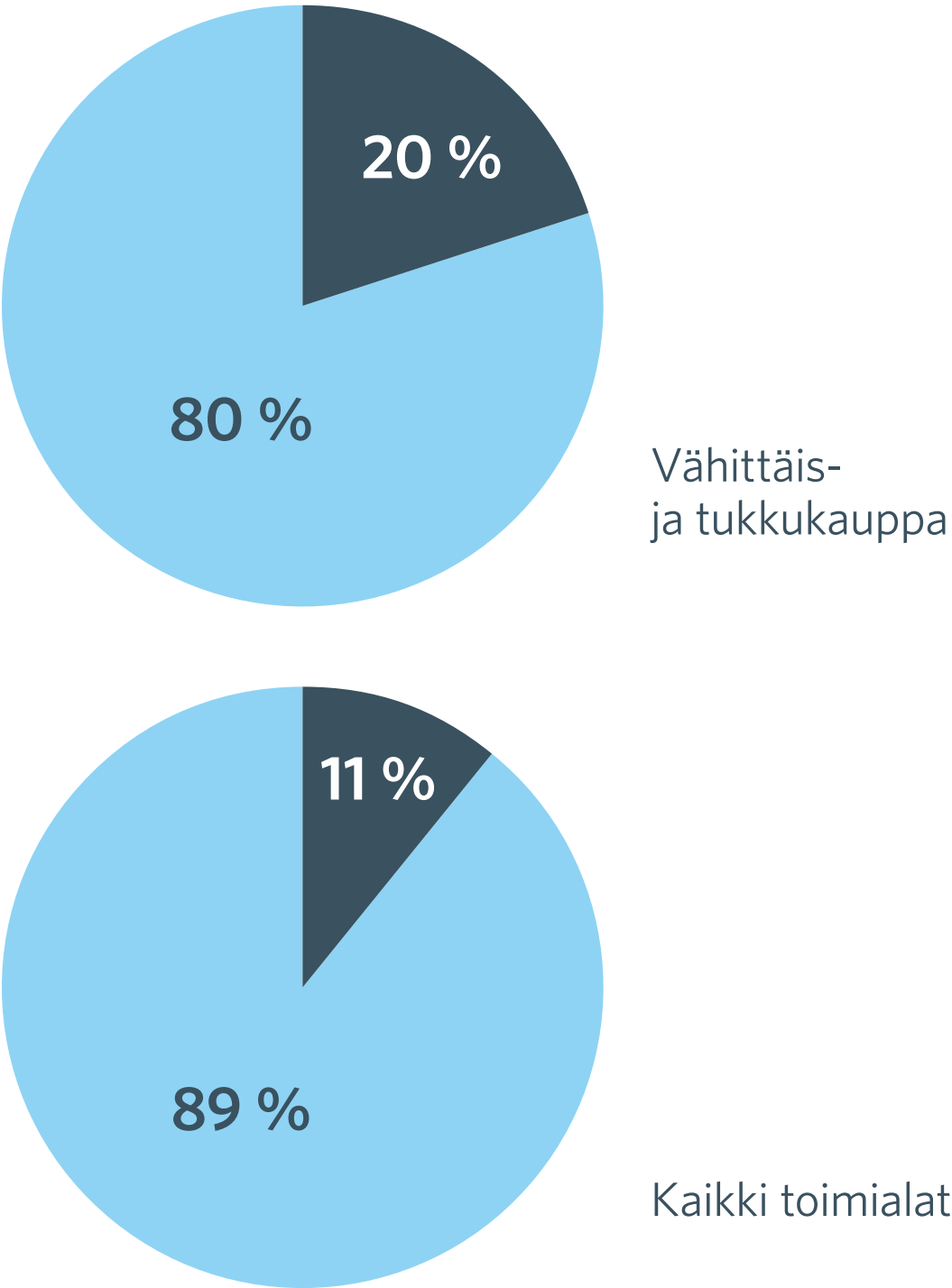
Kuva: Kaupassa yhteensä 277 000 työllistä 2024, Tilastokeskus 2024.

Naisten ja miesten määrän kehitys kaupan alalla

Kuva: Kaupan palkansaajat sukupuolittain (tuhatta työllistä), Tilastokeskus 2024.

Kauppa työllistää nuoria – noin viidennes palkansaajista on alle 25-vuotiaita

Kuva: Alle 25-vuotiaiden osuus (%) 15–64-vuotiaista palkansaajista, Eurostat 2024.

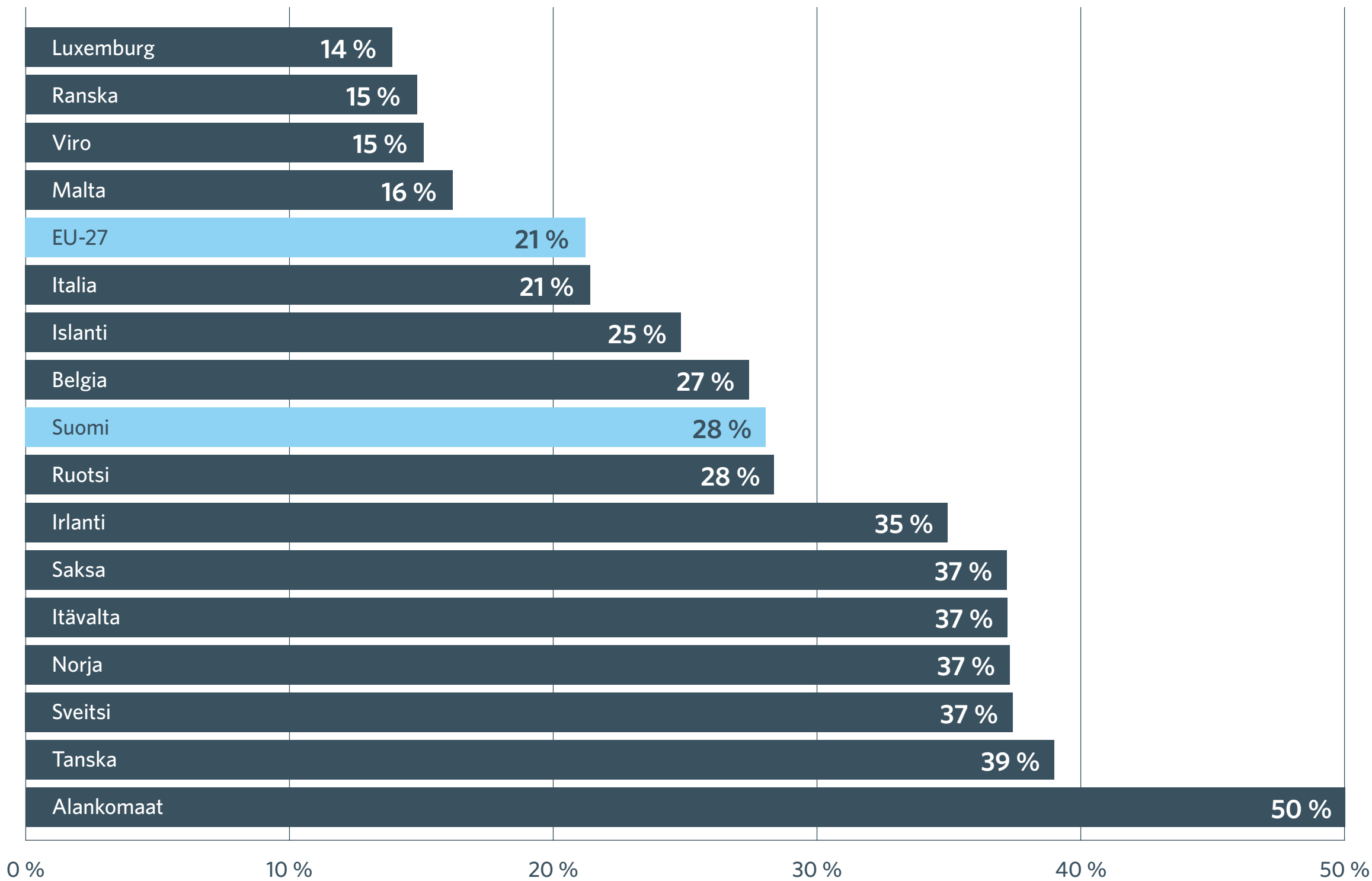
Keskeiset huomiot kaupan työllisyydessä

- Kauppa on Suomen suurin toimiala työllisten määrällä mitattuna.
- Vuonna 2024 kaupan ala työllisti 277 000 henkilöä; naisten ja miesten osuus oli lähes sama.
- Kauppa on myös elinkeinoelämän suurin nuorten työllistäjä: lähes joka viides kaupan alalla on alle 25-vuotias.
- Kansainvälinen ja kotimainen kilpailu sekä kustannus- ja hintakilpailu näkyvät alenevassa työllisyystrendissä.
- Vuosien 2019–2024 aikana tukkukaupan työllisyys pieneni 11 000 työllisellä.
  - Teollisuuden ja rakentamisen suhdanteet näkyvät tukkukaupan työllisyydessä.
  - Kausivaihtelu vähittäiskaupan työllisyydessä on suurta.
- Hidastuva inflaatio ja korkojen lasku tukevat ostovoimaa, mutta heikkenevä työllisyys ja hidas talouskasvu lisäävät kuluttajien epävarmuutta.
- Perättäiset luottamusta syöneet tapahtumat pandemiasta turvallisuuspolitiikkaan hidastavat kotitalouksien kulutushaluja.
  - Varovaisuus heijastuu suoraan kotimaiseen erikoiskauppaan.
- Ennustettu hidas kasvu ei riitä kääntämään kaupan, yksityisen sektorin suurimman työllistäjän, laskevaa työllisyystrendiä.
- Kaupan liitto ennustaakin vähittäiskaupan työllisyyden laskevan 2024 vuoteen verrattuna noin 4000 työllisellä eli vajaalla kolmella prosentilla vuoteen 2026 mennessä.

Kauppa ja osa-aikaiset työntekijät

Osa-aikaisten osuus kaupan työllisistä Euroopassa, 15-64-vuotiaat

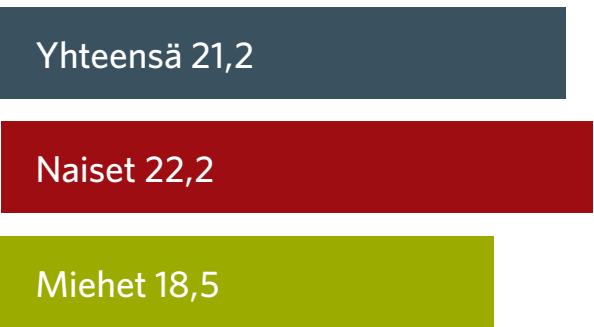
Kuva: Kaupan osa-aikaisten osuus (%) kaupan työllisistä 2024, 15-64-vuotiaat, Eurostat.

Kaupan työllisten keskimääräinen viikkotyötuntimäärä, 15-64-vuotiaat

Kokoaikaiset, h/vko

Osa-aikaiset, h/vko

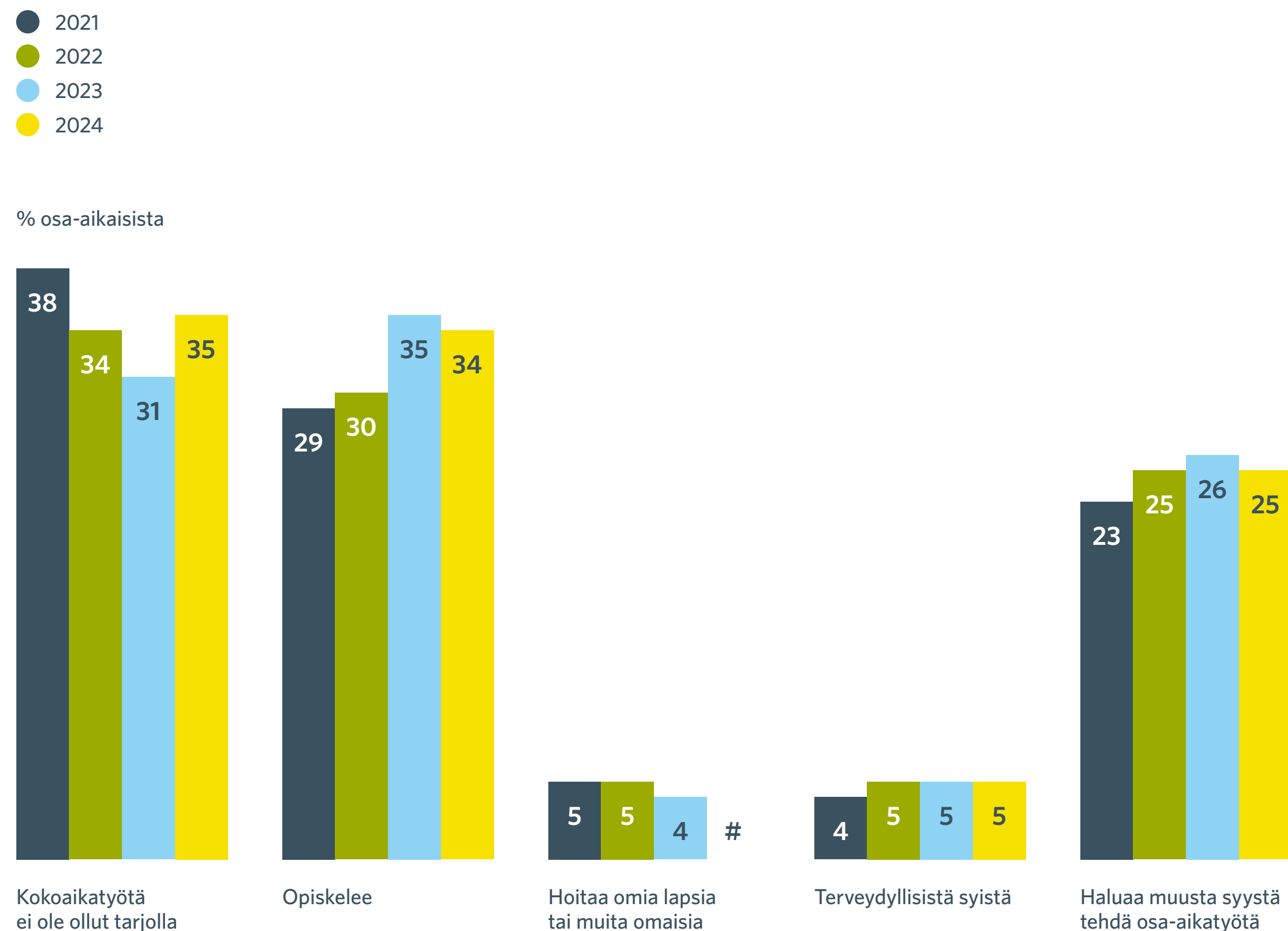
Kaikki palkansaajat, h/vko

Kuva: Palkansaajien keskimääräinen viikkotyöaika suomalaisessa kaupassa 2024, tuntia/viikko, Eurostat.

Kaupan työntekijä työskenteli vuonna 2024 keskimäärin 33,4 tuntia viikossa.

Osa-aikaisuuden syyt kaupan alalla, 15–74-vuotiaat

Kuva: Osa-aikaisuuden syyt kaupan alalla, Tilastokeskus 2024.

= tieto puuttuu tai on liian epävarma esitettäväksi

Keskeisiä huomioita osa-aikatyöstä

- 28 % kaupan työllisistä työskenteli osa-aikaisessa työsuhteessa vuonna 2024.
- Kauppa on suurin nuorten työllistäjä Suomessa. Koko kaupan toimiala työllistää lähes 20 % kaikista alle 25-vuotiaista työssäkäyvistä nuorista. Kauppa tarjoaa työpaikan hyvin monelle opiskelijalle. Opiskelu on nykyisin merkittävä syy osa-aikatyön tekemiselle kaupan alalla.
- Osa-aikatyö mahdollistaa monille erilaisten elämäntilanteiden ja työn yhdistämisen sekä estää syrjäytymistä.
- Noin joka neljäs kaupan alan palkansaaja on osa-aikainen. Vähittäiskaupan työntekijöistä osa-aikaisia on liki 60 % johtuen alan erityispiirteistä: koko-aikatyötä ei voi synnyttää väkisin palvelu-aloille, joiden toimintaa määrittävät voimakkaasti mm. vaihtelevat asiakasmäärät. Kysyntä kaupoissa vaihtelee merkittävästi vuorokauden, viikon ja kuukaudenkin sisällä. Lisäksi juhlapyhät, kausivaihtelut ja tapahtumat aiheuttavat kysyntäpiikkejä.
- Osa-aikatyön määrittely vaihtelee alasta riippuen. Monilla aloilla osa-aikatyöksi lasketaan alle 30 viikkotyötunnin työ sopimus. Kaupan työehtosopimuksessa osa-aikaisuuden raja on 37,5 viikkotyötuntia.
- Laki asettaa merkittäviä rajoituksia osa-aikatyön käytölle. Osa-aikatyöntekijöiden asemaa on huomioitu myös työehtosopimuksissa.
- Kauppa on kehittänyt yhdessä Palvelu-alojen ammattiliitto PAMin kanssa työehtosopimuksen osa-aikatyömääräyksiä useilla neuvottelukierroksilla. Yhteinen tahtotila on estää osa-aikatyön väärinkäyttö sekä kehittää uusia malleja ja koko-aikatyötä haluaville huomioiden samalla alan tarvitsemat joustot.

Kauppa investoijana

Suomessa kaupan ala on suuri investoija. Muihin yrityssektorin toimialoihin verrattuna kauppa investoi vuonna 2023 neljänneksi eniten, 2,2 miljardin euron verran Tilastokeskuksen kansantalouden tilinpidon ennakkotietojen mukaan. Tutkimukseen ja kehitykseen kaupan toimiala panosti 69 miljoonaa euroa vuoden 2023 ennakkotietojen mukaan.

Kauppa investoi ohjelmistoihin ja tietokantoihin 449 miljoonaa euroa, ICT-laitteisiin ja muihin koneisiin 1,187 miljardia euroa, rakentamiseen 311 miljoonaa euroa ja kuljetusvälineisiin 31 miljoonaa euroa.

OECD:n Suomen maaraportti joulukuulta 2022 peräänkuuluttaa reformeja vahvistamaan innovaatioekosysteemiä tuottavuuskasvun nostattamiseksi. Maaraportissa huomautetaan, että Suomessa tukku- ja vähittäiskaupan T&K-panostuksien osuus on OECD-maiden keskiarvon alapuolella. Lisäksi todetaan, että T&K-panostusten lisääminen voisi edesauttaa tuottavuushyötyjä etenkin, jos panostukset ohjattaisiin innovatiivisiin yrityksiin.

Maaraportissa todetaan koko talouden tasolta, että PK-yritykset ovat aliedustettuina

innovoinnissa ja soveltavassa tutkimuksessa. Yli 250 työntekijän yritykset kattoivat yli 60 prosenttia yrityslähtöisistä T&K-menoista vuonna 2020. Suomen innovaatioekosysteemit vahvistuisivat, jos PK-yritysten osuutta kasvatettaisiin yrityslähtöisissä T&K-menoissa.

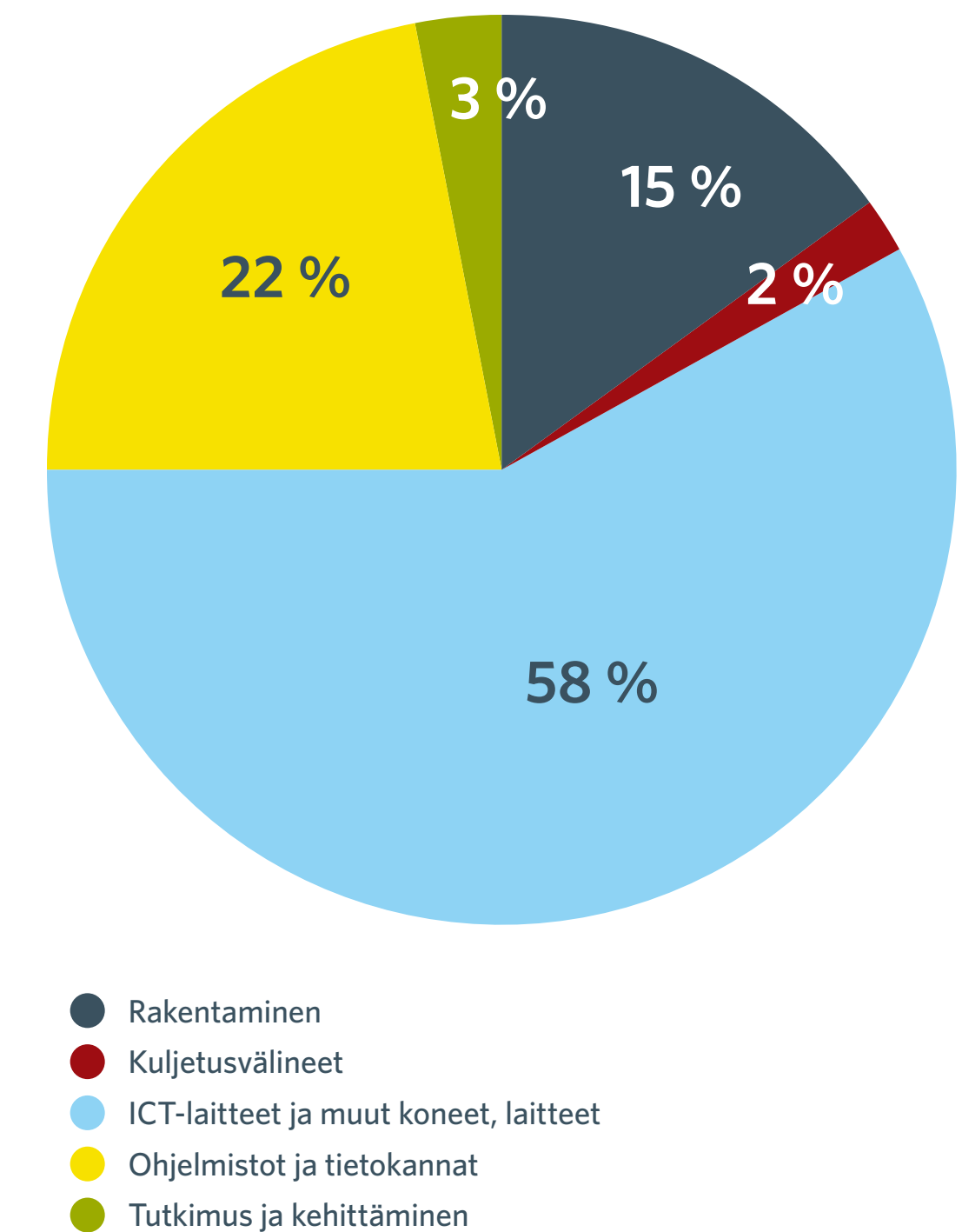
Alhainen investointiaste kaupan alalla on Suomen lisäksi nähtävillä myös muissa EU-maissa. McKinseyn vuonna 2022 tekemän selvityksen mukaan eurooppalaiset vähittäis- ja tukkukaupan yritykset investoivat huomattavasti vähemmän kuin pohjoisamerikkalaiset vähittäis- ja tukkukaupan yritykset. Pohjois-Amerikassa tukku- ja vähittäiskaupan investointiaste liikevaihtoon suhteutettuna oli 6,7 % ja IT-investoinnit 3,3 %. Vastaavat lukemat Euroopassa olivat 3,6 ja 2,1 %.

Kauppa kerryttää veropottia

Kauppa on yksi yrityselämän ja Suomen talouden suurimmista toimialoista niin työllistäjänä, talouskasvun luoja kuin verojen maksajana. Päivittäisen toimintansa ja investointiensä kautta kauppa luo työtä ja hyvinvointia myös eri toimialojen kautta Suomeen. Kaupan yhteisöveron osuus on merkittävä.

Kauppa on yksi yrityselämän ja Suomen talouden suurimmista toimialoista niin työllistäjänä, talouskasvun luoja kuin verojen maksajana.

Investointien jakautuminen kaupan alalla

Kuva: Investointien jakautuminen kaupan alalla, 2023, ennakkotiedot. Lähde: Tilastokeskus.

Kauppa työllistää ja kerryttää veropottia

Palkkaverokertymä ¹ 2023 toimialoitain	Milj. euroa	Osuus, %
Julkinen hallinto	14000	39,1
Hallinto- ja tukipalvelut, ammatillinen, tieteellinen ym. toiminta	3121	8,7
Metalli- ja elektroniikkateollisuus	2624	7,3
Kauppa	2428	6,8
Informaatio ja viestintä	2278	6,4
Rakentaminen	1955	5,5
Terveys- ja sosiaalipalvelut	1703	4,8
Rahoitus ja vakuutus	1648	4,6
Kuljetus ja varastointi	1150	3,2
Muu teollisuus (pl. metsä- ja paperi, kemia sekä metalli ja elektroniikka) sekä energia-, vesi- ja jätehuolto	1000	2,8
Koulutus	974	2,7
Kemian teollisuus	689	1,9
Metsä- ja paperiteollisuus	582	1,6
Muut alat yht. (pl. teollisuus)	1665	4,6

Kuva: Verokertymät ja palautukset toimialoitain, Verohallinto 2024.

Kauppa maksaa yhteisöveroja Suomeen

Yhteisöverot 2023 toimialoitain	Milj. euroa	Osuus, %
Rahoitus ja vakuutus	1665	21,5
Muu teollisuus (pl. metsä- ja paperi, kemia sekä metalli ja elektroniikka) ja energia-, vesi- ja jätehuolto	995	12,9
Kauppa	957	12,4
Metalli- ja elektroniikkateollisuus	856	11,1
Hallinto- ja tukipalvelut, ammatillinen, tieteellinen, tekninen ym. toiminta	694	9
Muut alat yht. (pl. teollisuus)	655	8,3
Informaatio ja viestintä	625	8,1
Rakentaminen	380	4,9
Kiinteistöala	369	4,8
Kemian teollisuus	328	4,2
Metsä- ja paperiteollisuus	217	2,8

Kuva: Yhteisöverot toimialoitain, Verohallinto 2024.

Kotimaassa toimiva kauppa luo arvonlisäkertymää

Arvonlisäverot kotimaan myynneistä 2023 toimialoitain	Milj. euroa	Osuus, %
Kauppa	10698,73	50,3
Hallinto- ja tukipalvelut, ammatillinen, tieteellinen, tekninen ym. toiminta	3896,29	18,3
Rakentaminen	2838,01	13,3
Informaatio ja viestintä	2577,52	12,1
Energia-, vesi- ja jätehuolto	1094,11	5,1
Kuljetus ja varastointi	885,82	4,2
Kiinteistöala	523,27	2,5
Majoitus ja ravitsemis	276,45	1,3
Rahoitus ja vakuutus	272,88	1,3
Muut	-1787,99	-8,4

Kuva: Arvonlisäverot toimialoitain, Verohallinto 2024.

¹ Sisältää työnantajan tekemät ennakopidätykset palkoista sekä työnantajan sairausvakuutusmaksut.

Keskeisiä huomioita kaupan veroista

- Kauppa on yksi yrityselämän ja Suomen talouden suurimmista toimialoista niin työllistäjänä, talouskasvun rakentajana kuin verojen maksajana.
- Kotimaassa toimiva kauppa luo arvonlisäverokertymää. Kaupan kotimaan myynnin luoma arvonlisäverokertymä on jopa puolet koko Suomen arvonlisäverokertymästä.
- Kaupan merkitys on kokoansa suurempi, kun mukaan lasketaan epäsuorat vaikutukset muilla aloilla.

CASE

Kenkäkauppa VIBAE Shoes laajensi verkkomyyntinsä 150 maahan – "Koko maailma on auki"

VIBAE Shoesin menestystarina on hengästyttävä. Vuonna 2020 perustettu kenkäalan yritys on runsaan kolmen vuoden aikana myynyt kenkiä yli 50 000 ihmiselle ja venyttänyt liikevaihtonsa lähes 8 miljoonaan. Menestyksen avain on rohkea kansainvälistyminen.

[Tutustu yrityscase-tarinaa Kauppa.fi:ssä](#)

CASE

Terästukkuri BE Group: Myös kompleksinen tuote ja palvelu voivat menestyä verkkokaupassa

Terästukkuri BE Group Oy rakensi muutama vuosi sitten verkkokaupansa uudelleen. Ennen uudistusta sitä käytti puolenkymmentä asiakasta, nykyään käyttäjiä on noin tuhat kuukausittain. BE Groupin verkkokauppa valittiin 2024 verkkoyhteisö Digital Commerce Finlandin Awards-tapahtumassa Suomen Top 3:een B2B-verkkokauppojen kategoriassa.

[Tutustu yrityscase-tarinaa Kauppa.fi:ssä](#)

